

Sexuell och reproduktiv hälsa 1

Sexual and Reproductive Health 1

12 högskolepoäng

12 credits

Ladokkod: 62BS11

Version: 2.0

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2012-09-14

Gäller från: HT 2012

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (A1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet och

- Sjuksköterskeutbildning, 180 hp, enligt 2007 års studieordning eller
- Sjuksköterskeutbildning, 120 p, enligt 1993 års studieordning, innefattande ett självständigt arbete på 10 poäng eller
- Äldre sjuksköterskeutbildning och kandidatexamen inom vårdvetenskap/omvårdnad.

Dessutom

- Svensk legitimation som sjuksköterska och
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen ingår följande områden inom sexuell och reproduktiv hälsa:

Ett folkhälso- och hälsobefrämjande avsnitt som fokuseras mot samhälle och familj i relation till sexuell och reproduktiv hälsa samt hur barnmorskors yrkesfunktion och hur sexuell och reproduktiv hälsa framställs, hanteras och uttrycks i ett historiskt, socio-kulturellt och samhällsperspektiv både nationellt, internationellt samt ur etiskt perspektiv.

Det normala barnafödandet behandlar normalt graviditets- och förlossningsförlopp, amning samt barnmorskors förhållningssätt i relation till kvinnan och hennes familj/närstående.

Ledarskapsavsnittet behandlar barnmorskeprofessionen utifrån ansvars- och verksamhetsområdet, gällande lagar och författningar, vårdkulturer, gruppdynamik samt mångfald.

Vetenskaplig metod behandlar vårdvetenskaplig litteratur i relation till sexuell och reproduktiv hälsa. Dessutom ingår granskning och reflektioner över vetenskapliga artiklar som baseras på vetenskapliga metoder.

Mål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- beskriva barnmorskors yrkesfunktion och hur yrkesfunktionen utvecklats ur ett historiskt perspektiv och ur ett samhällsperspektiv både nationellt, internationellt samt ur etiskt perspektiv,
- analysera och reflektera över människors villkor ur ett folkhälsoperspektiv,
- relatera vårdvetenskapliga begrepp och teorier till kunskapsområdet sexuell och reproduktiv hälsa,

- förklara och analysera begreppet normalitet i samband med graviditet och förlossning,
- förklara handläggning av normal graviditet och förlossning, eftervård samt amning,
- identifiera och värdera barnmorskans ansvars- och verksamhetsområde samt ledarskap utifrån gällande lagar och författningar, vårdkulturer, gruppdynamik samt mångfald och
- kritiskt granska vetenskapliga studier inom sexuell och reproduktiv hälsa.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna integrera kunskap, analysera och reflektera över komplexa frågeställningar avseende:

- sexuell och reproduktiv hälsa,
- folkhälsa, samhälle och familj,
- det normala barnafödandet och
- barnmorskans ansvars- och kompetensområde.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- analysera etisk problematik inom sexuell och reproduktiv hälsa,
- problematisera etiska frågeställningar vid diagnostiska metoder, abort och folkhälsofrågor och
- reflektera över betydelse av stöd och bemötande samt barnmorskors förhållningssätt i relation till kvinnan samt hennes familj/närstående.

Undervisningsformer

Undervisningen består av följande moment:

Kursintroduktion, föreläsningar, seminarier, tillämpningsövningar och rollspel.

I kursen tillämpas flexibelt lärande. Arbetsformen vid distansundervisning förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten persondator. Studierna vid flexibelt lärande baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikationen med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkänedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

- Inlämningsuppgifter, individuellt och i grupp
- Individuell tentamen
- Individuell hemtentamen
- Seminarium: Kvalitativ och kvantitativ metod

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Barnmorskeprogrammet, 90 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Sexuell och reproduktiv hälsa 1 (62BS11)

- Andersson, A. (2006). *Epidemiologi för hälsovetare: En introduktion*. (s.1-129, 133-157) Lund: Studentlitteratur. 154 s.
- Berg, M. & Lundgren, I. (2010). *Att stödja och stärka. Vårdande vid barnafödande*. (2:a upplagan) Lund: Studentlitteratur. 246 s.
- Dahlberg, K., Segesten, K., Nyström, M., Suserud, B.-O. & Fagerberg, I. (2003). *Att förstå vårdvetenskap*. Lund: Studentlitteratur. 135 s.
- Dahlberg, K. (1997). *Kvalitativa metoder för vårdvetare*. Lund: Studentlitteratur. 153 s.
- Forsberg, C. & Wengström, Y. (2008). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Stockholm: Natur & Kultur. 215 s.
- Hovellius, B. & Johansson, E.E. (red). (2004). *Kropp och genus i medicinen*. Lund: Studentlitteratur. 260 s
- Intressegruppen för mödrahälsovård inom SFOG. (2008). *Mödrahälsovård, sexuell och reproduktiv hälsa*. (2008:59). Stockholm: Svensk förening för obstetrik och gynekologi. 136 s.
- Kaplan, A., Hogg, B., Hildingsson, I., & Lundgren, I. (2009). *Lärobok för barnmorskor*. (s. 19-79, 83-114, 193-298, 379-405, 431-446, 459-494, 543-552). Lund: Studentlitteratur. 281 s.
- Pilhammar Andersson, E. (red). (2012). *Pedagogik inom vård och handledning*. Lund: Studentlitteratur. 143 s. Kapitel 2 och 4.
- Socialstyrelsen. (2004). *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om abort*. Stockholm: Socialstyrelsen. 12 s.
Hämtad 2009-08-11 från: http://www.sos.se/sosfs/2004_4/2004_4.htm
- Socialstyrelsen. (2006). *God vård - om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården*. Stockholm: Socialstyrelsen. 32 s.
Hämtad 2009-06-08 från <http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/D887B5D2-EFD2-4E9F-A0A5-6232DFF1EFB0/4877/20061012.pdf>
- Socialstyrelsen. (2006). *Kompetensbeskrivning för legitimerad barnmorska*. Stockholm: Socialstyrelsen. 18 s.
Hämtad 2009-08-11 från: <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2006/9324/2006-105-1.htm>
- Socialstyrelsen. (2009). *Folkhälsorapport 2009*. (kap. 2 och 3.) Stockholm: Socialstyrelsen. 92 s.
Hämtad 2009-06-08 från: <http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/2B5A6B25-2026-470C-A8BD-0E45AF95FAAA/13558/200912671.pdf>
- SOU 2008:131. Föräldrastöd - en vinst för alla. Nationell strategi för samhällets stöd och hjälp till föräldrar i deras föräldraskap. 87-96 s.
- Silfverberg G, red. Nya vägar i vårdetiken. Lund: Studentlitteratur; 2006. (177 sid).
- Svenska barnmorskeförbundet. (1999). *Den internationella etiska koden för barnmorskor*. 2 s.
Hämtad [2009-08-11] från: <http://www.vardforbundet.se/templates/VFArticlePage4.aspx?id=8933>
- Weimers, L., Gustafsson, A. & Gustafsson, H. (2008). *Amningsguiden: En guide om amning utifrån WHO/UNICEF:s 10 steg: med vägledning och omvårdnad som bygger på bekräftelse, hjälp till självhjälp och positivt stöd: för alla yrkeskategorier inom hälso- och sjukvård*. Tullinge: Lena Weimers. 261 s.
- Willman, A., Stoltz, P. & Bahtsevani, C. (2006). *Evidensbaserad omvårdnad: En bro mellan forskning och klinisk verksamhet*. (s.13-34; 49-52; 83-102.) Lund: Studentlitteratur. 43 s.
- World Health Organization WHO. (2002). *Gender and reproductive rights: Glossary*. (WHO Draft working definition.)
Hämtad 2009-08-11 från: <https://apps.who.int/reproductive-health/gender/glossary.html>
- World Health Organization WHO, Department of Reproductive Health & Research. (1996). *Care in normal birth: A practical guide*. Genève: World Health Organization WHO. 53 s.
Hämtad 2009-08-11 från: http://www.who.int/making_pregnancy_safer/documents/who_frh_msm_9624/en/

Artiklar

27, 249-255. 5 s.

Elden, H., Olsen, MF., Ostgaard, HC., Stener-Victorin, E. & Hagberg, H. (2008). Acupuncture as an adjunct to standard treatment for pelvic girdle pain in pregnant women: Randomised double blind controlled trial comparing acupuncture with non-penetrating sham acupuncture. *BJOG* 115(13), 1655-68. 14 s.

Eriksson M, Lindström B. A salutogenic interpretation of the Ottawa Charter. *Health Promotion International* 2008;23(2): 190-199.

Halldén, B-M., Christensson, K. & Olsson, P. (2009). Early abortion as narrated by young Swedish women. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 23(2), 243-250. 8 s.

Jangsten E, Hellström AL, Berg M. (2010). Management of the third stage of labour--focus group discussions with Swedish midwives. *Midwifery*. 2010 Dec;26(6):609-14

Lindström, B., Eriksson, M. Salutogenesis. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 2005;59:440-442

Nohr EA, Villamor E, Vaeth M, Olsen J, Cnattingius S. (2012). Mortality in infants of obese mothers: is risk modified by mode of delivery? *Acta Obstet Gynecol Scand*. Mar;91(3):363-71

Olsson, A., Robertson, E., Falk, K. & Nissen, E. (in press). Assessing women's sexual life after childbirth: The role of postnatal checkup. *Midwifery* (2009) doi:10.1016/j.midw.2009.04.003

Parratt, J.A. & Fahy, K.M. (2007). Including the nonrational is sensible midwifery. *Women and Birth*, 21, 27-42. 6 s.

Thompson, FE. (2003). The practice setting: Site of ethical conflict for some mothers and midwives. *Nursing Ethics* 10, 588-601. 13 s.

Villamor, E. & Cnattingius, S. (2006). Interpregnancy weight change and risk of adverse pregnancy outcomes: A population-based study. *Lancet*, 368, 1164-70. 7 s.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2012-09-03 BMH/cny
Beredningsgruppen: